

Министерство на земеделието, храните и горите

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 33/2021)

София, 1 септември 2021 г.

Съдържание

1.	Проведени основни селскостопански мероприятия към 26.08.2021 г.	3
1.1	Жътва на есенници	3
1.2	Площи и производство на царевица за зърно, маслодаен слънчоглед и тютюн	4
1.3	Площи и производство на зеленчуци	4
1.4	Площи и производство от трайни насаждения	5
1.5	Площи и производство от етерично-маслени култури	6
2.	Външна търговия с основни земеделски култури	6
2.1	Зърнени и маслодайни култури	6
2.2	Плодове и зеленчуци	8
3.	Цени	8
3.1	Зърнени и маслодайни култури	8
3.2	Плодове и зеленчуци	9

Забележка: Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“, Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК), общински служби по земеделие и текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.

1. Проведени основни селскостопански мероприятия към 26.08.2021 г.

1.1 Жътва на есенници

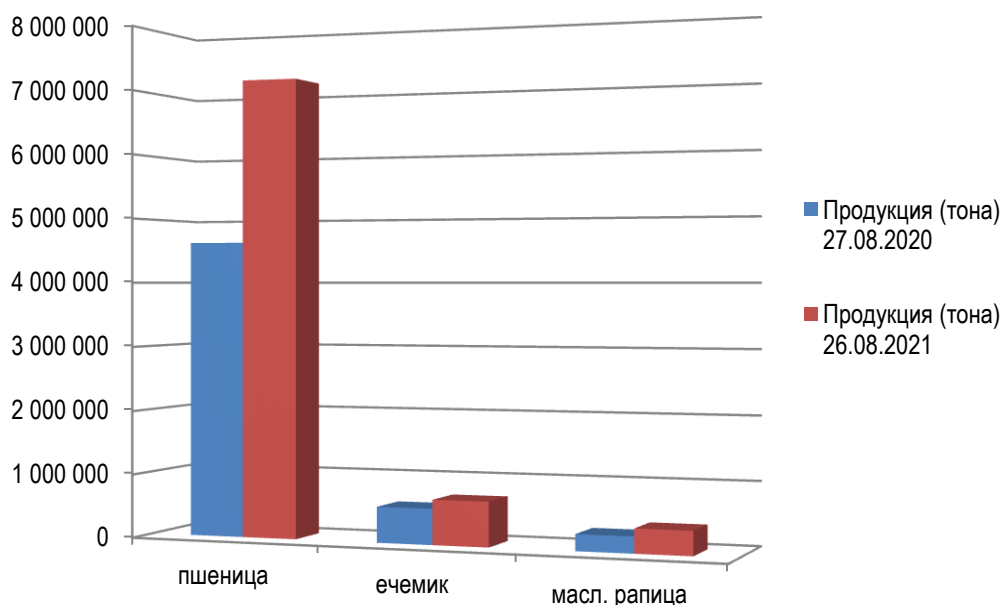
При близо 100% ожънати площи, оперативните данни към 26.08.2021 г. сочат сериозно увеличение на продукцията от основните есенници спрямо година по-рано – в границите от 24,8% (ечемик) до 65,3% (тритикале). При пшеницата и ечемика това се дължи основно на по-високите добиви от декар, а при маслодайната рапица, ръжта и тритикалето се отчита и по-голям размер засети и реколтирани площи.

Жътва на есенници към 26.08.2021 г.

	26.08.2021					Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	% реколтирани площи	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
пшеница	1 204 334	1 203 519	99,9%	7 156 454	595	2,4%	2,4%	54,8%	51,4%
ечемик	130 581	130 581	100,0%	698 761	535	-5,4%	-5,4%	24,8%	31,8%
маслодайна рапица	133 356	133 356	100,0%	376 364	282	16,2%	16,3%	46,1%	25,3%
ръж	8 603	8 541	99,3%	20 712	243	25,4%	38,3%	48,2%	7,5%
тритикале	17 860	17 860	100,0%	68 364	383	28,1%	31,0%	65,3%	26,4%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХГ
Забележка: Площи за реколтиране = Засети площи – Пропаднали площи

Продукция от основни есенни култури към 26.08.2021 г., сравнено със същия период на 2020 г.

1.2 Площи и производство на царевица за зърно, маслодаен слънчоглед и тютюн

Прибирането на реколтата от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно е в начален етап. Засега средните добиви от двете култури са съответно с 14,8% и 55,9% над миналогодишните.

Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 26.08.2021 г.

	26.08.2021					Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	% реколтирани площи	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
маслодаен слънчоглед	838 078	28 343	3,38%	55 065	194	3,5%	-87,9%	-86,2%	14,8%
царевица за зърно	574 097	1 177	0,21%	6 367	541	-0,2%	-91,7%	-87,1%	55,9%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХГ
Забележка: Площи за реколтиране = Засети площи – Пропаднали площи

Към 26 август 2021 г. събраното количество тютюн тип „Бърлей“ е с 37,5% повече на годишна база, като двойно по-високият добив от единица площ компенсира негативния ефект от намаление на площите. Същевременно, продукцията от Ориенталски тютюн се свива със 7,7%, а при тип „Вирджиния“ намалението достига 33,7%.

Площи и производство на тютюн към 26.08.2021 г.

	26.08.2021				Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
Тютюн-Ориенталски	2 343	2 303	3 153	137	-9,1%	-9,7%	-7,7%	2,2%
Тютюн-Вирджиния	991	767	568	74	-21,3%	-19,6%	-33,7%	-17,8%
Тютюн-Бърлей	191	173	418	242	-31,8%	-33,7%	37,5%	108,6%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ОСЗ, обработени от МЗХГ

1.3 Площи и производство на зеленчуци

По оперативни данни, продукцията от дини и пъпеши бележи ръст от респективно 36,5% и 25,1% спрямо същия период на 2020 г., в резултат на комбинация от нарастване както на реколтираните площи, така и на средните добиви.

На този етап добитите количества краставици и домати от открити площи, картофи, пипер и зеле са с между 3% и 53,2% по-малко на годишна база. По отношение на картофите, пипера и зелето това се обяснява предимно с по-бавния темп на прибиране на реколтата тази година.

Общото производство на оранжерийни домати и краставици от началото на 2021 г. до момента е съответно с 6,4% и 17,5% над миналогодишното.

Площи и производство от зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди към 26.08.2021 г.

	26.08.2021				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи (дка)	Реколтирани площи (дка)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
картофи	10 605	3 503	67 444	1 925	9,8%	-20,6%	-3,9%	21,0%
домати на открито	2 248	1 564	17 616	1 126	-18,0%	3,4%	-7,0%	-10,1%
краставици на открито*	507	469	6 831	1 457	-34,7%	-32,6%	-3,0%	44,1%
пипер на открито	2 695	1 601	12 442	777	4,4%	-5,4%	-7,9%	-2,6%
зеле	1 203	194	4 258	2 195	-11,5%	-48,4%	-53,2%	-9,3%
дини	4 960	4 180	85 325	2 041	7,3%	16,0%	36,5%	17,6%
пъпеши	2 778	2 465	27 353	1 110	12,1%	12,9%	25,1%	10,8%
домати в оранжерии	458**	420**	36 538	8 700	-7,3%	-6,5%	6,4%	13,8%
краставици в оранжерии	421**	354**	39 898	11 271	1,4%	1,4%	17,5%	15,9%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХГ

* вкл. и корнишони

** Данните са за разгънати площи.

Забележка: Данните за засадени площи с картофи от предходния бюлетин са ревизирани.

1.4 Площи и производство от трайни насаждения

Отчетената продукция от малини и кайсии към 26.08.2021 г. е респективно с 41,7% и над три пъти повече спрямо година по-рано. И при двете култури се наблюдават съществено по-високи средни добиви от декар, а при кайсиите това е съчетано и с по-голям размер реколтирани площи. Засега производството на праскови, круши, сливи и ябълки изостава с между 1,3% и 35,1% на годишна база.

В начална фаза е кампанията по прибиране на реколтата от десертно и винено грозде, като до момента и при двата типа лозя се отчита увеличение на средните добиви спрямо година по-рано.

Площи и производство от трайни насаждения към 26.08.2021 г.

	26.08.2021				Изменение на годишна база, %		
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
ябълки	4 788	36	303	842	-28,0%	-35,1%	-9,9%
круши	634	90	427	474	-15,9%	-19,4%	-4,2%

	26.08.2021				Изменение на годишна база, %		
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
праскови	3 008	2 352	15 921	677	6,6%	-1,3%	-7,4%
сливи	9 298	2 438	16 303	669	-30,3%	-22,6%	11,1%
кайсии	2 972	2 939	22 946	781	60,0%	231,6%	107,2%
орехи	9 262	-	-	-	*	*	*
малини	1 909	1 452	3 829	264	-2,9%	41,7%	45,9%
лозя винени	33 358	130	650	500	333,3%	371,0%	8,7%
лозя десертни	2 768	258	1 472	571	-26,7%	-15,0%	16,1%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХГ

* Няма данни към същия период на 2020 г.

Забележка: Намалението на площите за реколтиране при прасковите и кайсиите спрямо предходния бюлетин се дължи на увеличение на пропадналите площи.

1.5 Площи и производство от етерично-маслени култури

Последните оперативни данни сочат ръст на продукцията от лавандулови насаждения от 24% на годишна база, в резултат от увеличение както на реколтираните площи, така и на средния добив.

Площи и производство от етерично-маслени култури към 26.08.2021 г.

	26.08.2021				Изменение на годишна база, %		
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
лавандула	18 305	18 225	85 606	470	13,7%	24,0%	9,0%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХГ

2. Външна търговия с основни земеделски култури

2.1 Зърнени и маслодайни култури

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

2021/22 пазарна година

От началото на настоящата пазарна година до 29 август 2021 г. през Пристанище Варна¹ са изнесени общо 502,9 хил. тона пшеница (в т. ч. 75,1 хил. тона през последната седмица), което представлява увеличение с 38,9% на годишна база. Експортът на ечемик през порта също е над отчетения година по-рано – с 21,6%, макар да остава в застой за поредна седмица. Все още не са преминавали товари с рапица от реколта `2021.

¹ През последните няколко години Пристанище Варна формира около 50% от общия експорт на пшеница и царевица и около 30% от този на ечемик, слънчоглед и рапица.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	05.07.2020 – 29.08.2020	05.07.2021 – 29.08.2021	Изменение на годишна база
пшеница	362 144	502 868	38,9%
ечемик	43 228	52 572	21,6%
рапица	0	0	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

До момента не е осъществен износ на пшеница, ечемик и рапица от реколта `2021 през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

2020/21 пазарна година

През последната седмица на м. август 2021 г. през Пристанище Варна не е реализиран износ на царевица и слънчоглед. Общо за изтеклата 2020/21 пазарна година, експортът на царевица през порта спада с 38,6% на годишна база, до 358,3 хил. тона, а този на слънчоглед - с 58,5%, до 36 хил. тона.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	31.08.2019 – 29.08.2020	31.08.2020 – 29.08.2021	Изменение на годишна база
царевица	583 306	358 276	-38,6%
слънчоглед	86 612	35 980	-58,5%

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

В рамките на 2020/21 г. не е регистриран експорт на царевица и слънчоглед – реколта `2020 от „Пристанище Бургас“ ЕАД.

От началото на юли 2021 г. досега не е реализиран внос на пшеница, ечемик и рапица през наблюдаваните пристанищни терминали във Варна и Бургас.

По оперативни данни, през пазарната 2020/21 година през Пристанище Варна са внесени 4,2 хил. тона царевица и 5,6 хил. тона слънчоглед. Няма данни за доставки на двете култури през пристанищния терминал в Бургас.

Информацията за търговията с основните зърнени и маслодайни култури по данни на Националния статистически институт, включена в Бюлетин № 30/2021, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за юни 2021 г.

2.2 Плодове и зеленчуци

Актуализация на информацията за внос и износ на плодове и зеленчуци, публикувана в Бюлетин № 30/2021, ще бъде направена след предоставяне на данни от Националния статистически институт.

3. Цени

3.1 Зърнени и маслодайни култури

Средно за страната, към 25 август 2021 г. се наблюдава леко повишение на цените на царевичата, ечемика и пшеницата с между 0,5% и 2,5% на седмична база. Същевременно, изкупните цени на рапицата и слънчогледа отбелязват низходяща корекция, респективно с 2,9% и 8%.

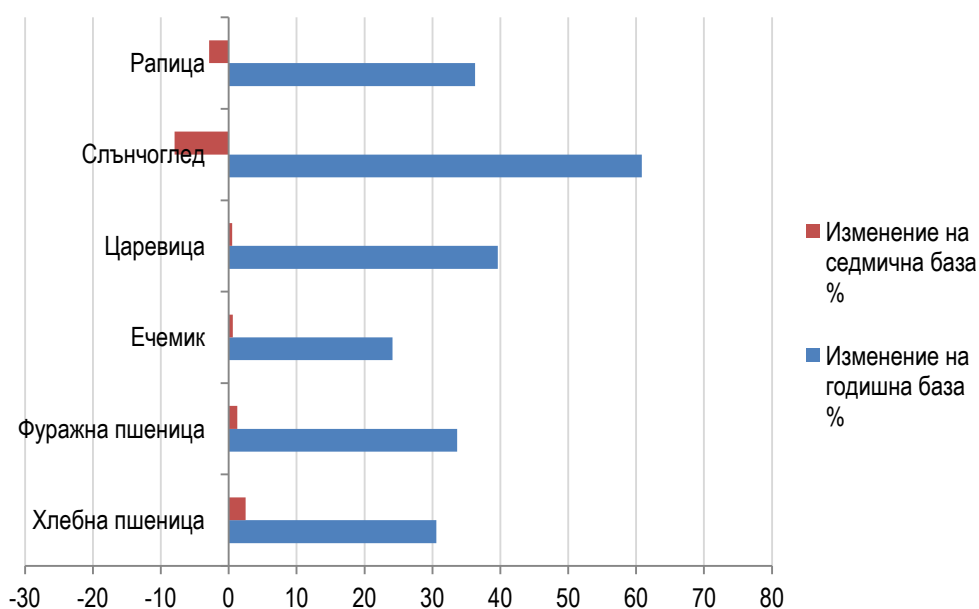
Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 25.08.2021 г., лв./тон без ДДС

	26.08.2020	18.08.2021	25.08.2021	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
Хлебна пшеница	317	404	414	30,6	2,5
Фуражна пшеница	300	396	401	33,7	1,3
Ечемик	278	343	345	24,1	0,6
Царевица	285	396	398	39,6	0,5
Слънчоглед	587	1 026	944	60,8	-8,0
Рапица	714	1 002	973	36,3	-2,9

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от МЗХГ

* Няма данни

Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към 25.08.2021 г.

Поскъпването на слънчогледа спрямо аналогичния период на 2020 г. е с 60,8%, а на пшеницата, ечемика, рапицата и царевицата - в рамките на 24,1% - 39,6%.

3.2 Плодове и зеленчуци

Към 27 август 2021 г. средните цени на едро на домати, краставиците, зеления пипер, картофите, зелето, пъпешите и прасковите се повишават с между 0,5% и 11,4% на седмична база. Сред продуктите, за които е отчетено предлагане на тържищата в страната, само ябълките и дините поевтиняват, съответно с 2,7% и 10,2%.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 27.08.2021 г., лв./кг

	28.08.2020	20.08.2021	27.08.2021	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	0,70	0,73	0,75	7,1	2,7
домати (оранжерийни)	1,80	1,83	1,84	2,2	0,5
домати (открити площи)	1,37	1,56	1,58	15,3	1,3
домати (внос)	*	*	*	-	-
краставици (оранжерийни)	1,56	2,57	2,62	67,9	1,9
краставици (открити площи)	1,30	1,74	1,90	46,2	9,2
пипер (зелен)	1,03	1,45	1,48	43,7	2,1
пипер (червен)	1,39	*	*	-	-
зеле	0,65	0,84	0,89	36,9	6,0
дини	0,45	0,49	0,44	-2,2	-10,2
пъпеш	*	0,98	1,05	-	7,1
праскови	1,43	1,93	2,15	50,3	11,4
череш	*	*	*	-	-
ябълки	1,84	1,50	1,46	-20,7	-2,7
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	1,67	-	*	-	-

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от МЗХГ

* Няма данни

Като цяло, основните зеленчуци и плодове се търгуват на по-високи цени, отколкото по същото време на 2020 г. По-значително поскъпване на годишна база се наблюдава при краставиците (от открити площи и оранжерийни), пипера, зелето и прасковите - в границите от 36,9% до 67,9%, а по-умерено - при картофите и домати (от открити площи и оранжерийни) - в рамките на 2,2% - 15,3%. Само цените на дините и ябълките са под миналогодишните, респективно с 2,2% и 20,7%.

Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към 27.08.2021 г.

